

**ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ข้อ ๖ ของความตกลงปารีส
ระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์กับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย**

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์กับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย (ซึ่งหลังจากนี้เรียกว่า “ภาคี”)

ยืนยัน ความสนใจร่วมกันของภาคีในการพัฒนาความร่วมมือในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความยั่งยืน บนพื้นฐานของหลักการผลประโยชน์ร่วมกัน

ตระหนักถึง ความสำคัญของความตกลงปารีสและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และข้อกังวลร่วมกันของภาคีในเรื่องของสิ่งแวดล้อมโลก

ระลึกถึง ข้อ ๔ ข้อ ๖ และ ข้อ ๑๓ ของความตกลงปารีส รวมถึงแนวทางข้อ ๖.๒ และแนวทางข้อ ๑๓

รับทราบ ว่าความร่วมมือภายใต้ข้อ ๖ ของความตกลงปารีสสามารถยกระดับความมุ่งมั่นในระดับโลกที่สอดคล้องกับเป้าหมายของความตกลงปารีส และสามารถก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

พิจารณาถึง ความจำเป็นของการเปลี่ยนผ่านแรงงานที่เป็นธรรม

รับทราบ ความสำคัญของการรักษาความมั่นคงของระบบนิเวศทั้งหมด รวมถึงทะเล และการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

ยืนยันอีกครั้ง ว่าเมื่อภาคีดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะต้องเคารพ ส่งเสริม และพิจารณาพันธกรณีต่อสิทธิมนุษยชน สิทธิด้านสาธารณสุข สิทธิของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น ผู้อพยพ เด็ก ผู้พิการและกลุ่มคนในสถานการณ์เปราะบาง และสิทธิในการพัฒนา รวมถึงความเท่าเทียมทางเพศ การเสริมสิทธิสตรี และความเป็นธรรมระหว่างชนต่างรุ่น และ

ระลึกถึง ข้อ ๖ วรรคที่ ๘ ของความตกลงปารีส และ**มุ่งหวัง** ต่อความเป็นหุ้นส่วนใกล้ชิดในการเสริมสร้างความร่วมมือที่มีอยู่ในปัจจุบันในสาขาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืน เพื่อบรรลุผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมให้มากที่สุด ที่รวมถึงการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีและการเสริมสร้างศักยภาพ

ได้ตกลงกัน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ นิยาม

๑. ในข้อตกลงนี้ ให้ใช้คำนิยามดังต่อไปนี้

- (เอ) “**แนวทางข้อ ๖.๒**” หมายถึง แนวทางความร่วมมือโดยสมัครใจที่อ้างถึงในข้อ ๖ วรรคที่ ๒ ของความตกลงปารีส ที่ระบุในภาคผนวกของข้อตัดสินใจที่ 2/CMA.3
- (บี) “**แนวทางข้อ ๑๓**” หมายถึง แนวทางสำหรับรูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวปฏิบัติ สำหรับการยกระดับกรอบความโปร่งใสที่อ้างถึงในข้อ ๑๓ ของความตกลงปารีส ที่รับรองโดยรัฐภาคีความตกลงปารีส ในข้อตัดสินใจที่ 5/CMA.3

- (ซี) “**ปีทีอาร์**” หมายถึง รายงานความโปร่งใสรายสองปีที่จัดส่งโดยภาคีความตกลงปารีส ตามข้อ ๑๓ ของความตกลงปารีส พร้อมด้วยรูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวปฏิบัติ ที่อ้างถึงในข้อ ๑๓ วรรคที่ ๑๓ ของความตกลงปารีส
- (ดี) “**ซีเอ็มเอ**” หมายถึง ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส
- (อี) “**การปรับบัญชี**” คือ การปรับบัญชีที่ดำเนินการโดยภาคีความตกลงปารีส ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรายงานบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงการนับซ้ำ ในการดำเนินการตามข้อ ๔ วรรคที่ ๑๓ ข้อ ๖ วรรคที่ ๒ และข้อ ๑๓ วรรคที่ ๗ ของความตกลงปารีส โดยสอดคล้องกับส่วนที่ ๓ ของแนวทางข้อ ๖.๒ และข้อตัดสินใจอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งรับรองโดยซีเอ็มเอ
- (เอฟ) “**การถ่ายโอนครั้งแรก**” หมายถึง การถ่ายโอนครั้งแรกตามที่นิยามภายใต้วรรคที่ ๒ ของแนวทางข้อ ๖.๒
- (จี) “**รายงานขั้นต้น**” หมายถึง ข้อ ๖ วรรคที่ ๒ และตามที่อ้างถึงในวรรคที่ ๑๘ ของแนวทางข้อ ๖.๒
- (เอช) “**ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศ**” หรือ “**ไอทีเอ็มโอ**” คือ ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาตโดยภาคีความตกลงปารีสที่ใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (เอ็นดีซี) หรือเพื่อการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศ ที่ระบุภายใต้วรรคที่ ๑ ของแนวทางข้อ ๖.๒
- (ไอ) “**ผลการลดก๊าซเรือนกระจก**” คือ การลดการปล่อยหรือการดูดกลับ ที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระบุภายใต้วรรคที่ ๑ (เอ) (บี) (ซี) และ (อี) ของแนวทางข้อ ๖.๒
- (เจ) “**กิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก**” หมายถึง โครงการหรือแผนงานที่มีการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลการลดก๊าซเรือนกระจก
- (เค) “**เอ็นดีซี**” หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ภายใต้ข้อ ๔ วรรคที่ ๒ ของความตกลงปารีส
- (แอล) “**ความตกลงปารีส**” หมายถึง ความตกลงปารีสที่มีการรับรองเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ค.ศ. ๒๐๑๕
- (เอ็ม) “**หนังสือแจ้งผลการตรวจสอบ**” หมายถึง หนังสือที่ประเทศไทยออกให้กับผู้ดำเนินโครงการภายหลังจากที่ประเทศไทยได้ให้อนุญาตผลการลดก๊าซเรือนกระจกตามข้อตกลงนี้
- (เอ็น) “**รายชื่อโปรแกรมคาร์บอนเครดิตและระเบียบวิธีที่เข้าเกณฑ์**” หมายถึง รายชื่อโปรแกรมคาร์บอนเครดิตและระเบียบวิธีการลดก๊าซเรือนกระจก ที่ภาคีจะตัดสินใจให้มีการดำเนินงานตามข้อ ๕ (ความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม)
- (โอ) “**ผู้ยื่นข้อเสนอโครงการ**” คือ ส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคล ที่ต้องการขออนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคีตามข้อตกลงนี้ และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ภาคีกำหนด และ
- (พี) “**ผู้ดำเนินโครงการ**” คือ ผู้ยื่นข้อเสนอโครงการที่ได้รับอนุญาตสำหรับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกตามข้อตกลงนี้

๒. การอ้างอิงใด ๆ ถึง “ข้อบท” และ “ภาคผนวก” ภายในความตกลงและภาคผนวกของข้อตกลงนี้ จะต้องหมายถึงข้อบทและภาคผนวกในความตกลงนี้ เว้นแต่มีการระบุเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒ วัตถุประสงค์และขอบเขตความร่วมมือ

๑. ข้อตกลงนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำกรอบความร่วมมือทวิภาคีสำหรับการอนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้ข้อตกลงนี้ และการอนุญาตและถ่ายโอน ไอทีเอ็มโอ ที่เกิดขึ้นเพื่อใช้สำหรับการบรรลุเป้าหมาย เอ็นดีซี หรือเพื่อวัตถุประสงค์การลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศอื่นที่สอดคล้องกับข้อ ๖ ของความตกลงปารีส

๒. กรอบความร่วมมือทวิภาคีนี้จะครอบคลุมกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจกที่ภาคีภายใต้ข้อตกลงนี้ให้การอนุญาต

ข้อ ๓ หน่วยงานที่มีอำนาจ

๑. รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์มอบอำนาจให้สำนักเลขาธิการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม กระทรวงความยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นตัวแทนในการดำเนินงานและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อตกลงนี้

๒. รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยมอบอำนาจให้กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นตัวแทนในการดำเนินงานและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อตกลงนี้

ข้อ ๔ การร่วมอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศเจ้าบ้าน

๑. ภาคีจะต้องจัดทำกระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ยื่นข้อเสนอโครงการสามารถยื่นคำขออนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกต่อภาคีภายใต้ข้อตกลงนี้ ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก เอ

๒. ภาคีจะต้องจัดทำกระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ดำเนินโครงการสามารถยื่นคำขออนุญาตใช้ผลลดก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการอนุญาตแล้ว จากราชอาณาจักรไทย ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก เอ

๓. ภายใต้เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก ราชอาณาจักรไทยต้องอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ได้รับอนุญาตแล้ว และจะปรับบัญชีสำหรับผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่เป็นการถ่ายโอนครั้งแรก การอนุญาตผลการลดก๊าซเรือนกระจกดังกล่าวจะต้องเป็นการใช้เพื่อบรรลุเอ็นดีซี และเพื่อวัตถุประสงค์การลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศอื่น

๔. ในกรณีที่ผู้ดำเนินโครงการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก ภาคีอาจตกลงกันเพื่อเพิกถอนการอนุญาตดังกล่าวตามกระบวนการที่ภาคีทั้งสองฝ่ายกำหนดไว้ หลังการได้แจ้งให้ผู้ดำเนินโครงการทราบเกี่ยวกับการจะเพิกถอน และได้เปิดโอกาสให้แสดงข้อเท็จจริงต่อภาคีและแก้ไขการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

๕. ในกรณีที่ผู้ดำเนินโครงการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก ราชอาณาจักรไทยอาจปฏิเสธการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นสำหรับการถ่ายโอนระหว่างประเทศ ตามกระบวนการที่กำหนดโดยภาคีทั้งสองฝ่าย

๖. การเปลี่ยนแปลงการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศ ในการดำเนินความร่วมมือ จะต้องไม่เป็นการนำไปใช้หรือส่งผลกระทบต่อผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่มีการถ่ายโอนครั้งแรกไปแล้ว เว้นแต่ภาคีที่เข้าร่วมความร่วมมือนี้จะระบุไว้ในเงื่อนไขและข้อกำหนดในการอนุญาต เกี่ยวกับสถานการณ์สำหรับการเปลี่ยนแปลงการอนุญาต และกระบวนการจัดการการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่เกิดการนับซ้ำ

๗. ภาคีต้องไม่ดำเนินการ หากมีการกำหนดใช้มาตรการในวันที่หรือหลังจากวันที่

(เอ) อนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกของผู้ดำเนินโครงการ หรือ

(บี) อนุญาต ไอทีเอ็มโอ ของผู้ดำเนินโครงการ (ตามที่ได้ระบุไว้ในหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบ)

กำหนดให้ผู้ดำเนินโครงการปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลง (หนึ่ง) เงื่อนไขการอนุญาตผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมที่ได้รับการอนุญาตของผู้ดำเนินโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ดำเนินโครงการ และ (สอง) เงื่อนไขในการถ่ายโอนและการใช้ ไอทีเอ็มโอ ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ดำเนินโครงการ

๘. วรรคที่ ๗ มีผลบังคับใช้ในวันที่ผู้ดำเนินโครงการได้รับอนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก และวันที่ผู้พัฒนาโครงการได้รับอนุญาตการใช้ ไอทีเอ็มโอ ตามที่ภาคีกำหนด และให้มีผลบังคับจนกระทั่งสิ้นสุดรอบระยะเวลาการคิดเครดิต และมีผลต่อเนื่องต่อไป เว้นแต่ภาคีใดภาคีหนึ่งแจ้งเจตนาเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะไม่ใช้วรรค ๗ นี้กับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกหรือ ไอทีเอ็มโอ

ข้อ ๕ ความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม

๑. ผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการอนุญาตภายใต้ข้อตกลงนี้ จะต้องมีความสอดคล้องกับ

(เอ) แนวทางข้อ ๖.๒ และข้อตัดสินใจอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ซีเอ็มเอ รับรอง และ

(บี) ข้อกำหนดของประเทศภาคีตามข้อ ๖ วรรคที่ ๒ ของความตกลงปารีส

๒. ภาคีจะร่วมตัดสินใจและคงไว้ซึ่งบัญชีรายชื่อโปรแกรมคาร์บอนเครดิตและระเบียบวิธีที่เข้าเกณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ยื่นข้อเสนอโครงการและผู้ดำเนินโครงการ ในการพัฒนากิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ตรงตามข้อกำหนดที่ระบุในข้อ ๑ ของข้อบนี้

ข้อ ๖ ความรับผิดชอบร่วมของภาคี

๑. ภาคีจะร่วมรับผิดชอบการกำกับดูแลการดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงนี้ และรับรองว่ามีการดำเนินงานอย่างเหมาะสมตามความรับผิดชอบที่ระบุใน ภาคผนวก บี
๒. ข้อตัดสินใจของภาคีจะต้องสอดคล้องกับ ภาคผนวก บี

ข้อ ๗ ระบบทะเบียน

๑. ภาคีแต่ละฝ่ายต้องจัดให้มีระบบทะเบียนเพื่อการบันทึกและติดตามข้อมูล ที่สอดคล้องกับส่วนที่ ๖ ของแนวทางข้อ ๖.๒ โดยระบบทะเบียนดังกล่าวจะต้องบันทึกรายละเอียด ดังนี้
 - (เอ) ข้อมูลผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจกที่ภาคีให้อนุญาต ประกอบด้วย ข้อมูลเฉพาะเจาะจงของแต่ละกิจกรรม ปีเริ่มต้นและปีสิ้นสุด รวมถึงข้อมูลการให้อนุญาต การถ่ายโอนครั้งแรก การถ่ายโอนครั้งอื่น ๆ การรับโอนและการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกในการบรรลุเป้าหมาย เอ็นดีซี หรือเพื่อวัตถุประสงค์การลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น การยกเลิกโดยสมัครใจ และ
 - (บี) ข้อมูลอื่น ๆ ที่ระบุในข้อตกลง และภาคผนวกของข้อตกลงนี้ หรือที่ภาคีจะตัดสินใจให้มี รวมถึงข้อมูลที่อาจจำเป็นตามแนวทางข้อ ๖.๒ หรือข้อตัดสินใจอื่นของ ซีเอ็มเอ
๒. ภาคีต้องตกลงร่วมกันและจัดตั้งกลไกระหว่างระบบทะเบียนที่จำเป็นเกี่ยวกับแผนงานคาร์บอนเครดิตที่เกี่ยวข้อง เพื่อความถูกต้องแม่นยำในการบันทึกการถ่ายโอน ไอทีเอ็มโอ และหลีกเลี่ยงการนับซ้ำ

ข้อ ๘ การออกหนังสือและการถ่ายโอน ไอทีเอ็มโอ

๑. ภาคีต้องกำหนดกระบวนการเพื่อให้ผู้ยื่นข้อเสนอโครงการสามารถส่งคำขอมายังภาคี เพื่อขอรับรองผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมที่ได้รับอนุญาตแล้ว และถ่ายโอน ไอทีเอ็มโอ ตาม ภาคผนวก เอ
๒. ภายหลังจากทวนสอบผลการลดก๊าซเรือนกระจก การถ่ายโอน ไอทีเอ็มโอ ต้องเป็นไปตามการอนุญาตของราชอาณาจักรไทยตามกระบวนการข้างต้น และกฎหมายของประเทศไทย

ข้อ ๙ การปรับบัญชี

๑. ราชอาณาจักรไทยต้องปรับบัญชีสำหรับ ไอทีเอ็มโอ ทั้งหมดในการถ่ายโอนครั้งแรก ตามแนวทางข้อ ๖.๒ และข้อตัดสินใจอื่นที่รับรองโดย ซีเอ็มเอ
๒. ในกรณีที่ราชอาณาจักรไทยไม่สามารถปรับบัญชีตามวรรคที่ ๑ ของข้อบทนี้ได้ ให้ผู้ดำเนินโครงการส่งคำขอไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหามาตาม ภาคผนวก ซี

ข้อ ๑๐ ส่วนเพิ่มเติมจากการดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภาคีจะกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงกระบวนการที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๑ การรายงาน

๑. ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงปารีสในการรายงาน รวมถึงการส่งรายงานขั้นต้น ปีที่อาร์ (รวมถึงข้อมูลทั่วไป) และข้อมูลรายปี ตามข้อ ๖ และ ๑๓ ของความตกลงปารีส แนวปฏิบัติตามข้อ ๖.๒ แนวปฏิบัติตามข้อ ๑๓ และข้อตัดสินใจอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้รับการรับรองโดย ซีเอ็มเอ
๒. ภาคีแต่ละฝ่ายต้องแน่ใจว่า รายงานและข้อมูลที่ส่งไป สอดคล้องกับข้อตกลงนี้
๓. ภาคีต้องกำหนดกระบวนการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แน่ใจว่าภาคีทั้งสองมีการส่งรายงานที่สอดคล้องกัน

ข้อ ๑๒ ความโปร่งใส

๑. ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องเผยแพร่และปรับปรุงข้อมูลต่อไปนี้ให้เป็นปัจจุบันเป็นภาษาอังกฤษ ในเว็บไซต์ทางการของรัฐบาล ในลักษณะที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ง่าย
 - (เอ) ขั้นตอนสำหรับผู้ยื่นข้อเสนอโครงการในการขออนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้ข้อตกลงนี้ รวมถึงเกณฑ์สำหรับผู้ยื่นข้อเสนอโครงการต้องปฏิบัติ ที่ระบุในข้อ ๑ (๑) (ไอ) แบบฟอร์มที่จำเป็นและเอกสาร รวมถึงค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และภาษีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
 - (บี) ข้อมูลการติดต่อสอบถาม รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการติดต่อสอบถามที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก
 - (ซี) รายชื่อโปรแกรมคาร์บอนเครดิตและระเบียบวิธีที่เข้าเกณฑ์
 - (ดี) ข้อมูลกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาตตามข้อ ๔ (การร่วมอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศเจ้าบ้าน) และผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการให้อนุญาตถ่ายโอนครั้งแรก รวมถึงเอกสารที่ต้องเผยแพร่ตามภาคผนวก เอ
 - (อี) ข้อกำหนดสำหรับผู้ยื่นข้อเสนอโครงการต้องปฏิบัติในการถ่ายโอนไอทีเอ็มไอ ตามเงื่อนไขการขออนุญาตสำหรับกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก ภายใต้ข้อตกลงนี้
 - (เอฟ) ค่าธรรมเนียม ค่าบริการและภาษีที่เกิดขึ้นทั้งหมด ตามที่กำหนดภายใต้ข้อ ๑๔ (ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และภาษี)
 - (จี) ข้อมูลอื่นๆ ที่ภาคีตกลงที่จะเผยแพร่ร่วมกัน

๒. ภาศึจะต้องเผยแพรในขอบเขตที่สามารถปฏิบัติได้และในลักษณะที่สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และระบบกฎหมายของตน

(เอ) กฎหมายและระเบียบข้อบังคับใหม่หรือแก้ไขที่เสนอที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ และให้อีกฝ่ายที่สมเหตุสมผลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เสนอ ยกเว้นในกรณีที่การแจ้งล่วงหน้าไม่สามารถทำได้

(บี) กฎหมายและระเบียบข้อบังคับใหม่หรือที่ได้รับการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ตามข้อตกลงนี้โดยเร็วที่สุดก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถทำความเข้าใจ กับกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเหล่านั้น และ

(ซี) ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนที่ผู้ดำเนินโครงการ อาจใช้ขอแก้ไขข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการปรับบัญชี การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศเพื่อหลีกเลี่ยงการนับซ้ำตามภาคผนวก ซี

ข้อ ๑๓ ข้อกังวลร่วมกัน

ภาศึจะต้องพยายามทุกวิถีทางเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในกระบวนการภายใต้ข้อตกลงนี้ ภาศึแต่ละฝ่าย จะต้องแจ้งให้อีกฝ่ายทราบทันทีเกี่ยวกับการกระทำหรือการปฏิบัติที่ทุจริตใด ๆ อันเกิดขึ้นจากกระบวนการ ภายใต้ข้อตกลงนี้

ข้อ ๑๔ ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และภาษี

๑. ภาศึแต่ละฝ่ายจะต้องทำให้แน่ใจว่าค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และภาษีใด ๆ ที่เรียกเก็บจากหรือ ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมภายใต้ข้อ ๔ (การร่วมอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาต การใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศเจ้าบ้าน) หรือการดำเนินกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกใด ๆ ที่ได้รับอนุญาตภายใต้ข้อตกลงนี้ จะต้องเป็นดังนี้

(เอ) ไม่เลือกปฏิบัติ

(บี) มีเหตุผล และนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกหรือกิจกรรม ลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้ข้อตกลงนี้ และ

(ซี) เหมาะสมกับต้นทุนการให้บริการ หากมีการเรียกเก็บในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการที่ให้ โดยภาศึ หรือในนามของภาศึ

๒. ภาศึแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้อีกฝ่ายทราบถึงการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมและค่าบริการดังกล่าว เป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ข้อมูลนี้ตามข้อ ๑๒ (ความโปร่งใส) อย่างน้อยสามเดือนก่อนที่การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ การแจ้งให้ทราบจะต้องรวมถึงคำอธิบายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียม และค่าบริการดังกล่าว

ข้อ ๑๕ การรักษาความลับ

๑. หากภาคีฝ่ายหนึ่งให้ข้อมูลแก่อีกฝ่ายตามข้อตกลงนี้ และกำหนดให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลลับ ภาคีฝ่ายที่รับข้อมูลจะต้องรักษาความลับของข้อมูล และใช้ข้อมูลนั้นเฉพาะตามวัตถุประสงค์ที่ภาคีฝ่ายที่ให้ข้อมูลระบุเท่านั้น และจะไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีฝ่ายที่ให้ข้อมูล เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในข้อตกลงนี้
๒. ภาคีสามารถหารือ และหาข้อสรุป หรือข้อตกลงเฉพาะใด ๆ ระหว่างกันเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับ ซึ่งอาจได้มาจากความร่วมมือภายใต้ข้อตกลงนี้
๓. บทบัญญัติของข้อบทนี้ยังคงมีผลต่อไปแม้ว่าข้อตกลงนี้จะสิ้นสุดลง

ข้อ ๑๖ การจัดการทางการเงิน

ภาคีจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามข้อตกลงนี้ เว้นแต่ทั้งสองภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นด้วยลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๗ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๑. การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะต้องบังคับใช้ให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศ กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย
๒. การใช้ชื่อ สัญลักษณ์ และ/หรือตราสัญลักษณ์ทางการของภาคีในสิ่งพิมพ์ เอกสาร และ/หรือกระดาดใด ๆ ถือเป็นสิ่งที่ต้องห้าม หากไม่ได้รับความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีที่เกี่ยวข้องก่อน
๓. กรรมสิทธิ์และสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือที่เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือสื่อใด ๆ ที่ภาคีฝ่ายหนึ่งจัดหาให้แก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งภายใต้ข้อตกลงนี้จะยังคงอยู่กับภาคีฝ่ายที่จัดหาเอกสารหรือสื่อดังกล่าว กรรมสิทธิ์และสิทธิดังกล่าวจะได้รับการเคารพและคุ้มครองโดยภาคีฝ่ายที่ได้รับเอกสารหรือสื่อดังกล่าว
๔. เว้นแต่ทั้งสองภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร ภาคีแต่ละฝ่ายจะยังคงเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ภาคีนั้นเป็นเจ้าของหรือได้รับการพัฒนาโดยภาคีนั้นโดยสมบูรณ์
๕. ความเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาใหม่ใด ๆ ที่พัฒนาขึ้นร่วมกันโดยทั้งสองภาคีในระหว่างดำเนินการตามข้อตกลงนี้ จะต้องได้รับความยินยอมร่วมกันจากทั้งสองภาคีเป็นลายลักษณ์อักษร
๖. เพื่อวัตถุประสงค์ของข้อบทนี้ “สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา” หมายรวมถึงสิทธิทั้งหมดในลักษณะของลิขสิทธิ์และสิทธิที่เกี่ยวข้อง การออกแบบ สิทธิบัตร ความลับทางการค้า เครื่องหมายการค้าและสิทธิที่เกี่ยวข้อง
๗. บทบัญญัติของข้อบทนี้ยังคงมีผลต่อไปแม้ว่าข้อตกลงนี้จะสิ้นสุดลง

ข้อ ๑๘ การมีผลใช้บังคับ

ข้อตกลงนี้มีผลใช้บังคับในวันที่ยกลงนาม

ข้อ ๑๙ สถานะของภาคผนวก

ภาคผนวกของข้อตกลงนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงนี้ และให้แปลความเสมือนว่าเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงนี้

ข้อ ๒๐ การทบทวนและแก้ไข

๑. ภาคีอาจดำเนินการทบทวนข้อตกลงนี้ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงาน เอ็นดีซี ของภาคีแต่ละฝ่าย
๒. ภาคีอาจตกลงกันเป็นลายลักษณ์อักษรในลักษณะของหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างภาคีผ่านช่องทางการทูต เพื่อแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่งของข้อตกลงนี้หรือภาคผนวก การแก้ไขดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับในวันที่ภาคีกำหนดร่วมกัน
๓. เว้นแต่ทั้งสองภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นภายใต้ข้อบ่งชี้ การแก้ไขนี้จะไม่นำไปใช้กับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกใด ๆ ที่ได้รับอนุญาตจากภาคีแล้วตามข้อ ๔ (การร่วมอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศเจ้าบ้าน) ก่อนวันที่การแก้ไขดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๑ การระงับข้อพิพาท

๑. ภาคีฝ่ายหนึ่งสามารถส่งคำขอปรึกษาหารือกับภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นลายลักษณ์อักษร เกี่ยวกับการตีความ การใช้ หรือการดำเนินการตามข้อตกลงนี้ รวมถึงการมีอยู่ ความถูกต้อง หรือการสิ้นสุดของข้อตกลงนี้
๒. หากภาคีฝ่ายใดมีความเห็นว่ามีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างภาคีในเรื่องการตีความ การประยุกต์ใช้ หรือการดำเนินการตามข้อตกลงนี้ รวมถึงเรื่องการมีอยู่ ความถูกต้อง หรือการยุติข้อตกลง ภาคีฝ่ายนั้นอาจแจ้งให้อีกฝ่ายทราบผ่านช่องทางทูตว่าต้องการเข้าสู่การเจรจาโดยตรงเพื่อแก้ไขข้อพิพาท และเมื่อได้แจ้งแล้ว ภาคีทั้งสองฝ่ายจะต้องพยายามอย่างสุดความสามารถ อย่างจริงจัง ในการแก้ไขข้อพิพาทผ่านการเจรจาดังกล่าว ภาคีฝ่ายที่ทำการแจ้งข้อพิพาทนั้นอาจยื่นข้อพิพาทเพื่อไกล่เกลี่ยโดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้
๓. ไม่มีข้อความใดในข้อบ่งชี้ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการที่คู่สัญญาจะตกลงกันเมื่อใดก็ได้ ในการระงับข้อพิพาทระหว่างกัน ซึ่งเกี่ยวกับการตีความ การดำเนินการ หรือการใช้ข้อตกลงนี้ รวมถึงการดำรงอยู่ ความถูกต้อง หรือการยุติข้อตกลง โดยใช้วิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกใด ตามที่คู่ภาคีเลือก

ข้อ ๒๒ การยกเลิก

๑. ข้อตกลงนี้สามารถยกเลิกได้ทั้งสองฝ่ายโดยการจัดทำหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างภาคีผ่านช่องทางการทูต
๒. ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถยกเลิกข้อตกลงนี้ได้โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงภาคีอีกฝ่ายหนึ่งผ่านช่องทางการทูต การยกเลิกดังกล่าวจะต้องมีผลบังคับใช้เมื่อสิ้นสุดกรอบเวลาเอ็นดีซี ในช่วงเวลาที่มีการแจ้งให้ทราบ (กล่าวคือ เร็วที่สุดคือวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๗๔ สำหรับกรอบเวลาเอ็นดีซี ที่สิ้นสุดในปี พ.ศ.๒๕๗๓) เว้นแต่ภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร
๓. การยกเลิกข้อตกลงนี้ตามวรรค ๑ และ ๒ ของข้อบทนี้ จะไม่กระทบต่อการดำเนินงานหรือการเสร็จสิ้นกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกใด ๆ ที่ได้รับการอนุญาตร่วมกันระหว่างภาคีทั้งสองฝ่าย หรือได้รับการอนุญาตจากราชาอาณาจักรไทยภายใต้ข้อตกลงนี้ก่อนวันที่การยกเลิกมีผลใช้บังคับ เว้นแต่ภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร แม้มีการยุติข้อตกลงนี้ ข้อตกลงและภาคผนวกจะยังคงมีผลบังคับใช้และมีผลบังคับใช้เต็มที่เกี่ยวกับกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจกดังกล่าว เว้นแต่ภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร
๔. แม้ว่าจะมีวรรค ๒ และ ๓ ของข้อบทนี้ ข้อตกลงนี้และการอนุญาตทั้งหมดภายใต้ข้อตกลงนี้จะสิ้นสุดลง หากมีภาคีใดภาคีหนึ่งถอนตัวจากความตกลงปารีส การยกเลิกข้อตกลงดังกล่าวจะมีผลในวันเดียวกันกับวันที่การถอนตัวจากความตกลงปารีสของภาคีมีผล
๕. ในกรณีที่มีการยกเลิกข้อตกลง ภาคีจะต้องแจ้งให้ผู้ดำเนินโครงการทั้งหมดที่มีกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาตภายใต้ข้อตกลงนี้ทราบถึงการยกเลิกข้อตกลงนี้ ก่อนหรือภายในวันที่การยกเลิกดังกล่าวมีผล

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องจากรัฐบาลของตน ให้ลงนามในความตกลงนี้เป็นคู่ฉบับ ณ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ในภาษาอังกฤษ

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์

ฝ่ายรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

.....

.....

ตัน ซี เหล่ง

เฉลิมชัย ศรีอ่อน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

และรัฐมนตรีกำกับดูแลด้านพลังงาน

และสิ่งแวดล้อม

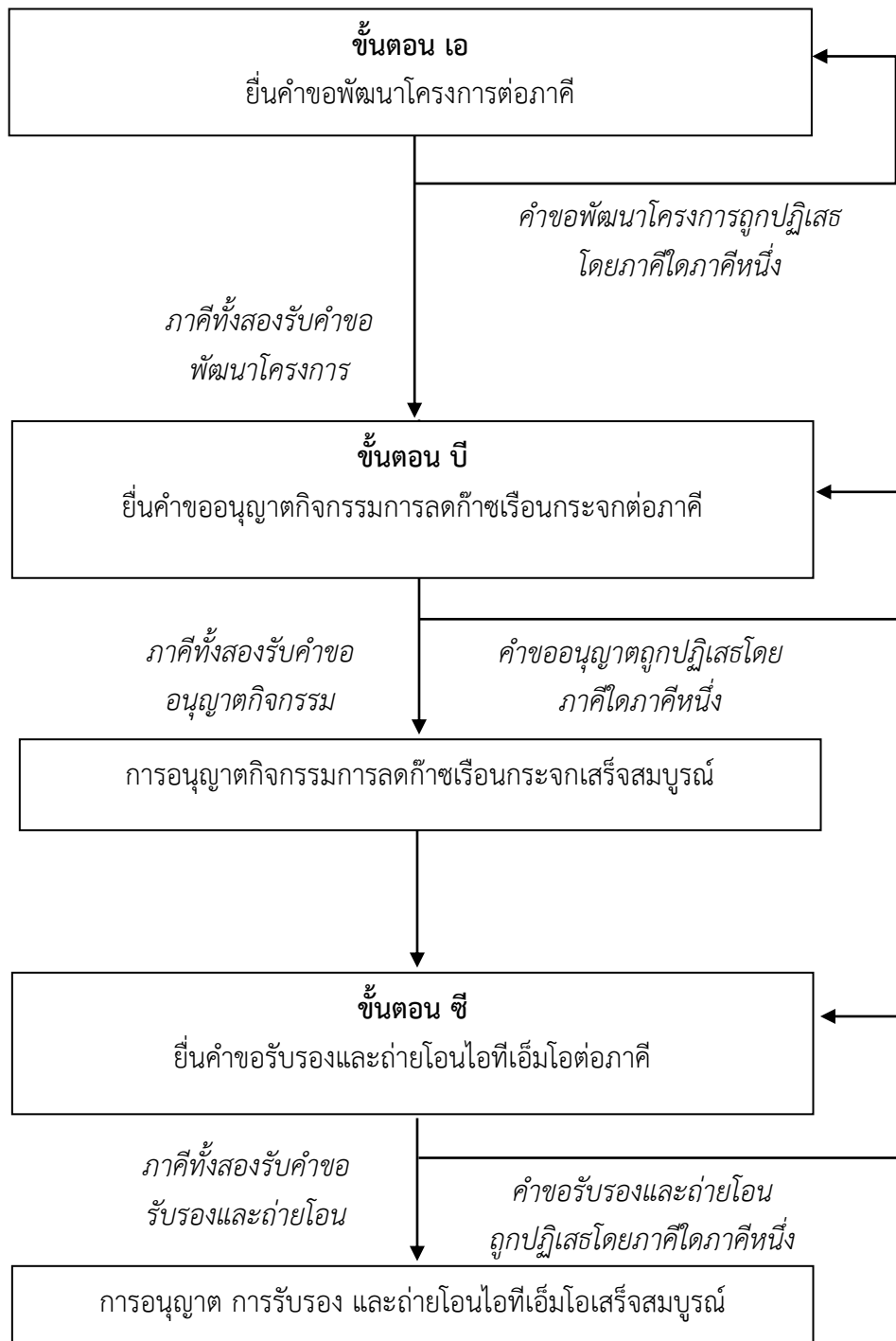
และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประจำกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม

ภาคผนวก เอ: กระบวนการในการให้อนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก การอนุญาตผลการลดก๊าซเรือนกระจก การรับรองและถ่ายโอนไอทีเอ็มโอ

๑. ภาคผนวกฉบับนี้ได้กำหนดกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานดังต่อไปนี้
 - (เอ) การให้อนุญาตกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกและการให้อนุญาตผลการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการอนุญาต ตามข้อ ๔ (การร่วมอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศเจ้าบ้าน)
 - (บี) การรับรองผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการอนุญาต และการถ่ายโอนไอทีเอ็มโอ ตามข้อ ๘ (การรับรองและถ่ายโอนไอทีเอ็มโอ)
๒. แผนผังในภาคผนวกนี้แสดงขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง ภาศึต้องเผยแพร่รายละเอียดการดำเนินการที่จะต้องดำเนินการโดยผู้ยื่นข้อเสนอโครงการ ระยะเวลาดำเนินการ และเอกสารที่จำเป็นต้องยื่นประกอบในแต่ละขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๒ (ความโปร่งใส)
๓. ภาศึต้องเผยแพร่แบบฟอร์มและแม่แบบที่เกี่ยวข้อง ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๒ (ความโปร่งใส)
๔. ภาศึได้กำหนดหน่วยประสานงานเกี่ยวกับกระบวนการภายใต้ภาคผนวกนี้ ดังนี้
 - (เอ) ฝ่ายสิงคโปร์:
สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 - (บี) ฝ่ายไทย:
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก เอ : แผนผัง

**ภาคผนวก บี ความรับผิดชอบของภาคีและแนวทางปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการ
และการดำเนินการตามข้อตกลง**

ส่วนที่ ๑ ขอบเขต

๑. ภาคผนวกนี้กำหนดความรับผิดชอบของภาคีและแนวทางปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการและการดำเนินการตามข้อตกลงนี้

๒. เพื่อวัตถุประสงค์นี้ ภาคีต้อง

- (เอ) ตัดสินใจตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงนี้ รวมถึงการจัดทำรายชื่อรายชื่อโปรแกรมคาร์บอนเครดิตและระเบียบวิธีที่เข้าเกณฑ์ ตามข้อ ๕ (ความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม) และการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบทะเบียนของภาคี ตามข้อ ๗ (ระบบทะเบียน)
- (บี) จัดทำระเบียบและแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ยื่นข้อเสนอโครงการและผู้ดำเนินโครงการ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมคาร์บอนเครดิตและระเบียบวิธีที่เข้าเกณฑ์ การประเมินการนำระเบียบวิธีดังกล่าวมาใช้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และกรอบการบริหารงานในประเทศ รวมถึงแบบฟอร์มและแม่แบบสำหรับผู้ยื่นข้อเสนอโครงการและผู้ดำเนินโครงการ
- (ซี) ทบทวนข้อตกลงนี้และภาคผนวกเพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงปารีสและข้อตัดสินใจที่เกี่ยวข้องโดย ซีเอ็มเอ โดยคำนึงถึงการแก้ไขและการปรับปรุง เอ็นดีซี ของราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์
- (ดี) พิจารณาความเป็นไปได้ในการพัฒนาข้อตกลงนี้เพิ่มเติม รวมถึงข้อเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรโดยฝ่ายหนึ่งเพื่อการแก้ไขข้อตกลงนี้
- (อี) อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงเอกสารที่ออกตามกระบวนการที่จัดทำขึ้นภายใต้ข้อ ๔ (การร่วมอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศเจ้าบ้าน) และการเปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในประเทศ ข้อบังคับ และนโยบายของภาคี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามข้อตกลงนี้หรือกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจกใดที่ได้รับอนุญาตภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว
- (เอฟ) พัฒนาความร่วมมือเพิ่มเติม ซึ่งอาจรวมถึงเรื่องกฎระเบียบและการเสริมสร้างขีดความสามารถและ
- (จี) หารื้อถึงคำถามใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หรือการตีความข้อตกลงนี้

ส่วนที่ ๒ การประชุมของภาคี

๑. เว้นแต่ภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ภาคีจะต้องประชุมร่วมกันภายในหนึ่งปีนับจากวันที่ข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้ และหลังจากนั้นจะต้องประชุมกันตามความจำเป็นและอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อปี
๒. ภาคีใดก็ตามสามารถร้องขอให้มีการประชุมของภาคีได้ทุกเมื่อ การประชุมดังกล่าวจะต้องจัดขึ้นภายในสองเดือนนับจากวันที่ได้รับคำขอ เว้นแต่ภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น
๓. การประชุมทุกครั้งของภาคีจะดำเนินการโดยประธานร่วม

(เอ) สำหรับสิงคโปร์ ผู้แทนระดับผู้อำนวยการจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และ

(บี) สำหรับไทย ผู้แทนระดับผู้อำนวยการจากกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. ภาคีอาจประชุมกันผ่านวิธีการที่ตกลงร่วมกันได้และเหมาะสม ซึ่งอาจรวมถึงการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๕. ภาคีจะต้องจัดทำรายงานการประชุมทุกการประชุมร่วมกัน โดยได้รับความเห็นชอบและลงนามโดยประธานร่วมของทั้งสองฝ่าย

ส่วนที่ ๓ การตัดสินใจของภาคี

๑. การตัดสินใจของภาคี

(เอ) จะต้องทำโดยการตกลงของประธานร่วมและบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และ

(บี) อาจทำได้ผ่านทางวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

๒. การตัดสินใจของภาคี ตามข้อ ๔ (การร่วมอนุญาตกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาตการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศเจ้าบ้าน) จะต้องเผยแพร่ตามข้อ ๑๒ (ความโปร่งใส) เว้นแต่ภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๔ การจัดตั้งและการแต่งตั้งหน่วยงาน ผู้เชี่ยวชาญ และคณะผู้เชี่ยวชาญ

๑. ภาคีอาจจัดตั้งหน่วยงานที่เหมาะสมร่วมกันเพื่อช่วยดำเนินการตามขอบเขตความรับผิดชอบของภาคีภายใต้ภาคผนวกนี้ ภาคียังสามารถร่วมกันแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการสอบถามหรือให้คำปรึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้

๒. สมาชิกภาพ อำนาจหน้าที่ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และระเบียบปฏิบัติของหน่วยงาน ผู้เชี่ยวชาญ และคณะผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว จะต้องได้รับการตัดสินใจเป็นลายลักษณ์อักษรโดยภาคี หน่วยงาน ผู้เชี่ยวชาญ และคณะผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวอาจประกอบด้วยสมาชิกจากภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ได้

**ภาคผนวก ซี ขั้นตอนการระงับข้อพิพาทของผู้ดำเนินโครงการกับราชอาณาจักรไทย
ที่เกี่ยวกับการปรับบัญชี**

๑. ภาคผนวกนี้ระบุกระบวนการที่ผู้ดำเนินโครงการสามารถระงับข้อพิพาทกับประเทศไทยเกี่ยวกับการปรับบัญชี
๒. ในกรณีที่ผู้ดำเนินโครงการเห็นว่า ราชอาณาจักรไทยไม่ได้ดำเนินการปรับบัญชี ตามข้อ ๙ (การปรับบัญชี) ผู้ดำเนินโครงการอาจหยิบยกเพื่อหาทางแก้ไข โดยจัดส่งหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรถึงหน่วยงานดังนี้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
unfccc.thailand.focalpoint@gmail.com
๓. ภายในสามสิบ (๓๐) วันนับแต่วันที่ผู้ดำเนินโครงการแจ้งเรื่องดังกล่าว ราชอาณาจักรไทยต้องตอบกลับ ผู้ดำเนินโครงการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเสนอวิธีการระงับข้อพิพาท
๔. หากไม่ดำเนินการระงับข้อพิพาทภายในหนึ่งร้อยแปดสิบ (๑๘๐) วัน นับแต่วันที่ผู้ดำเนินโครงการหยิบยก ภาควิชาทั้งสองฝ่ายจะต้องร่วมกันพิจารณาข้อพิพาทดังกล่าว
๕. เพื่อไม่ให้เกิดความสงสัย กระบวนการที่กำหนดไว้ในภาคผนวกนี้ถือเป็นกระบวนการเพิ่มเติมจากแนวทางการเยียวยาอื่นใดที่อาจมีอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายภายในของราชอาณาจักรไทย หรือสัญญาใด ๆ